

Tlačová správa
Luxemburg 18. decembra 2018

Boj proti dezertifikácii v EÚ: doterajšie opatrenia nie sú jednotné, varujú audítori

Podľa novej správy Európskeho dvora audítorov nemá Európska komisia jasnú predstavu o problémoch, ktoré predstavujú rastúce hrozby dezertifikácie a degradácie pôdy v EÚ. Opatrenia, ktoré doteraz prijala Komisia a členské štáty v boji proti dezertifikácii, nie sú dostatočne koherentné, konštatujú audítori, a Komisia neposúdila pokrok pri plnení cieľa dosiahnuť neutralitu degradácie pôdy do roku 2030.

Dezertifikáciou sa označujú procesy súvisiace s ľudskou činnosťou a klímou, ktoré vedú k problémom v suchých oblastiach, ako je zníženie produkcie potravín, neúrodnosť pôdy, zníženie prirodzenej odolnosti pôdy a znížená kvalita vody. Prognózy zmeny klímy v Európe ukazujú, že riziko dezertifikácie sa zvyšuje. V južnej Európe existujú teplé polopúšte a tento jav sa rozširuje na sever. Dezertifikácia je dôsledkom, ale aj príčinou klimatických zmien: pri degradácii pôdy vznikajú skleníkové plyny a degradovaná pôda má nižšiu schopnosť zachovať uhlík.

Trinásť členských štátov EÚ sa vyhlásilo za ohrozených dezertifikáciou v rámci Dohovoru Organizácie Spojených národov o boji proti dezertifikácii. V roku 2015 sa EÚ a členské štáty zaviazali dosiahnuť do roku 2030 neutralitu degradácie pôdy v EÚ.

Audítori navštívili päť členských štátov EÚ postihnutých dezertifikáciou: Španielsko, Taliansko, Cyprus, Portugalsko a Rumunsko a skúmali, či sa riziko dezertifikácie v EÚ rieši účinne a efektívne.

Zistili, že zatiaľ čo dezertifikácia a degradácia pôdy sú súčasnými a rastúcimi hrozbami v EÚ, Komisia nemá jasnú predstavu o týchto problémoch a opatrenia podniknuté na boj proti dezertifikácii nie sú dostatočne koherentné.

„Sme svedkami rastúceho sucha, aridity a rizika dezertifikácie v dôsledku zmeny klímy v EÚ“, uviedol Phil Wynn Owen, člen Európskeho dvora audítorov zodpovedný za túto správu. „Dezertifikácia môže viesť k chudobe, zdravotným problémom v súvislosti s vetrom prenášaným prachom a k poklesu biodiverzity. Môže mať aj demografické a hospodárske dôsledky, ktoré nútia ľudí migrovať z postihnutých oblastí. Ako audítori máme povinnosť upozorňovať na takéto riziká, ktoré môžu vyvíjať tlak na verejné rozpočty EÚ a na vnútroštátnej úrovni.“

Audítori tvrdia, že na úrovni EÚ neexistuje stratégia pre dezertifikáciu a degradáciu pôdy. Namiesto toho existuje celý rad stratégií, akčných plánov a výdavkových programov, ako je napríklad spoločná

Účelom tejto tlačovej správy je prezentovať hlavné body osobitnej správy Európskeho dvora audítorov. Úplné znenie správy je uverejnené na webovom sídle www.eca.europa.eu.

ECA Press

Mark Rogerson – hovorca

T: (+352) 4398 47063

M: (+352) 691 55 30 63

Damijan Fišer – tlačový tajomník

T: (+352) 4398 45410

M: (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu

@EUAuditors

eca.europa.eu

poľnohospodárska politika, stratégia lesného hospodárstva EÚ a stratégia EÚ pre adaptáciu na zmenu klímy, ktoré sú dôležité v boji proti dezertifikácii, ale ktoré sa na ňu nezameriavajú.

Projekty EÚ súvisiace s dezertifikáciou sa tiež realizujú v rôznych oblastiach politiky EÚ – v oblasti rozvoja vidieka, životného prostredia a klímy, výskumu a regionálnej politiky. Môžu mať pozitívny vplyv na boj proti dezertifikácii, ale existujú určité obavy, pokiaľ ide o ich dlhodobú udržateľnosť.

Komisia a členské štáty zbierajú údaje o rôznych faktoroch, ktoré majú vplyv na dezertifikáciu a degradáciu pôdy. Zatiaľ však neprebehlo celkové posúdenie degradácie pôdy na úrovni EÚ a ani nebola dohodnutá žiadna metodika. Koordinácia medzi členskými štátmi bola obmedzená a Komisia neposkytla praktické usmernenia. Komisia neposúdila pokrok pri plnení záväzku usilovať o dosiahnutie neutrality degradácie pôdy v EÚ do roku 2030.

Audítori odporúčajú:

- stanoviť metodiku na posúdenie rozsahu dezertifikácie a degradácie pôdy v EÚ a na základe toho analyzovať príslušné údaje a pravidelne ich prezentovať,
- posúdiť vhodnosť súčasného právneho rámca na udržateľné využívanie pôdy v celej EÚ vrátane riešenia dezertifikácie a degradácie pôdy,
- podrobne opísať, ako sa do roku 2030 dosiahne záväzok EÚ týkajúce sa neutrality degradácie pôdy a pravidelne podávať správy o pokroku,
- poskytovať členským štátom pokyny k ochrane pôdy a dosahovania neutrality degradácie pôdy v EÚ vrátane šírenia osvedčených postupov,
- na požiadanie poskytnúť členským štátom technickú podporu, aby vypracovali národné akčné plány na dosiahnutie neutrality degradácie pôdy do roku 2030.

Poznámka pre redaktorov

Trinástim členskými štátmi EÚ, ktoré sa vyhlásili za ohrozené dezertifikáciou v rámci Dohovoru Organizácie Spojených národov o boji proti dezertifikácii, sú: Bulharsko, Grécko, Španielsko, Chorvátsko, Taliansko, Cyprus, Lotyšsko, Maďarsko, Malta, Portugalsko, Rumunsko, Slovinsko a Slovensko.

EDA prezentuje svoje osobitné správy Európskemu parlamentu a Rade EÚ, ako aj iným zainteresovaným stranám, napríklad národným parlamentom, subjektom z oblasti priemyslu a zástupcom občianskej spoločnosti. Veľká väčšina odporúčaní, ktoré v našich správach predkladáme, sa zavádza do praxe. Táto vysoká miera prijatia našich odporúčaní vyzdvihuje prínos našej práce pre občanov EÚ.

Osobitná správa č. 33/2018 „Boj proti dezertifikácii v EÚ: zvládnutie rastúcej hrozby si vyžaduje viac opatrení“ je k dispozícii na webovej stránke EDA (eca.europa.eu) v 23 jazykoch EÚ.